

Adrian Rățoi, Silviu Oltean, Carmen Moruz,
Dan Săndulescu și Liviu Eftimie

„Tablou de familie”

După *Marat-Sade*, regizorul Kincses Elemér revine la Brașov cu un nou spectacol: *Familia Tót* de Örkény István. Presa evocă un moment trist al istoriei veacului nostru, marcat de o suferință perpetuată până astăzi, războiul fiind, pentru mulți dintre spectatorii zilelor noastre, o perioadă pe care ei înșiși au trăit-o. Experiența de refugiat – apoi de luptător și de prizonier – a autorului intensifică miza textului. Acțiunea este situată într-un sat liniștit, departe de front. Armonia rurală va fi tulburată de venirea unui oaspete important, un maior, superior al fiului familiei Tót. Pregătirile micii comunități pentru întâmpinare și figurile acesteia, îndeosebi cea a poștașului indiscret, amintesc de situații și personaje din Gogol. Povestea, narată scenic în manieră realistă, va fi condusă, la sfârșit, spre spațiul absurdului. Plasarea finalului în universul

relativității atenuază intensitatea tragicului, excesiv subliniat. Gândită clasic – ca structură, însă lipsită de elocvență – reprezentația rămâne, în cea mai mare parte, monotonă. Cu excepția momentelor în care regia găsește rezolvări bizare, sau din zona frivolității. Este chiar momentul și prilejul să amendăm aplecările escatologice ale regizorilor, manifeste cu obstinație în ultimul deceniu.

Un alt element spectacular mai puțin izbutit este scenografia Klárei Labancz: săracă în semnificații, imprecisă, sufocantă. Zidurile pictate pe pânză își vădesc fragilitatea la fiecare adiere. Ele sugerează o imensă cutie de carton, aidoma cu cele pe care – antrenate în jocul debil al *Maiorului* – personajele le confecționează pe scenă. Rozul tern al decorului și al accesoriilor simbolizează, probabil, existența dulce și totodată mizeră a eroilor. O ultimă imagine compune un trist „tablou de familie”: *Fiica* (Mara

Nicolescu) și-a pierdut zâmbetul și credulitatea, *Mariska* (interpretată cu precizie și sensibilitate de Paula Ionescu) își vede speranțele spulberate, iar blajinul *Tót* (elaborat atent și nuanțat de Adrian Rățoi) ajunge capabil de crimă. Marius Cordoș (*Maiorul*) realizează o creație interesantă, construită pe asemănarea (fizică și patologică) cu Hitler. George Custură, Dan Săndulescu și Carmen Moruz creionează, uneori convingător,

roluri pitorești. Deși inegal, jocul actorilor rămâne principala calitate a montării.

Teatrul „Sică Alexandrescu“ din Brașov – *Familia Tót de Örkény István*. Traducerea: Constantin Olariu. Regia: Kincses Elemér. Scenografia: Labancz Klára. Cu: Adrian Rățoi, Paula Ionescu, Mara Nicolescu, George Custură, Relu Sirițeanu, Marius Cordoș, Dan Săndulescu, Gabriel Săndulescu, Carmen Moruz, Silviu Oltean. Data premierei: 1 aprilie 2000.

Irina IONESCU

Sfârșit de stagiune la Teatrul de Stat Arad

În condițiile în care costurile unui turneu se ridică la sume exorbitante, iar distanțele, uneori, foarte mari, nu permit organizarea reprezentațiilor speciale pentru criticii de teatru și jurnaliștii specializați în domeniul teatral – ce, în marea lor majoritate, sunt de găsit la București –, teatrele de provincie riscă să iasă treptat din atenția mass-media.

Situația devine și mai gravă atunci când nu există nici corespondenți locali la marile cotidiene sau reviste de specialitate, când nu se relatează constant sau chiar deloc în paginile presei centrale despre activitatea teatrelor în cauză.

Anul acesta, Teatrul de Stat Arad ar fi avut și el o soartă similară, dacă situația nu ar fi fost salvată în ultimul moment prin organizarea unei zile de „teatru-maraton“, „o zi de vară până-n seară“ în care au fost programate trei spectacole considerate drept reprezentative pentru stagiunea 1999–2000. Este vorba despre: *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*, dramatizare de Eduard Covali după basmul lui Petre Ispirescu, în regia lui Ștefan Iordănescu; *Apropo, ați chemat pompierii?*

spectacol inspirat de piesa *Telegrama* a lui Aldo Nicolaj, în regia Lianeii Didilescu; *Pe multe de șuriu* de George Astaloș, în regia lui Sabin Popescu.

Prima dintre aceste montări a avut premiera anul trecut, dar a fost reluată și în actuala stagiune, existând convingerea că este foarte bună. Mi s-a părut mult prea „înflorită“ cu datini și obiceiuri tradiționale și, în plus, neunitară ca stil.

Apropo, ați chemat pompierii? – un *one-man-show* cu Zoltan Lovas – este realizat interactiv (atenție, însă: interactivitatea funcționează atâta timp cât spectatorii cooperează și nu trebuie susținută, sub nici o formă, prin bruscarea acestora, prin crearea unei stări de disconfort fizic sau psihic, fie el cât de mic, și scoate în evidență foarte mult calitățile artistice, disponibilitățile protagonistului, dar nu prea trece pragul exercițiului, al improvizațiilor, al căutărilor.

În lipsa unei săli-studio, *one-man-show*-ul a fost prezentat într-un spațiu special amenajat pe unul dintre culoarele teatrului, perimetru în care se preconizează să funcționeze, într-un viitor apropiat și o astfel de sală. Proiectul există și ar trebui să fie dus la bun sfârșit pentru ca teatrul să funcționeze, în continuare, în condiții de normalitate.

Tot nevoia creării unei alternative a dus, la Arad, și la realizarea spectacolului *Pe multe de șuriu*. Deși aparține teatrului, montarea se joacă pe ringul de dans al unuia dintre bar-cluburile orașului. Ea